

De Minister van Veiligheid en Justitie
Drs. S.A. Blok
Postbus 2030 I
2500 EH DEN HAAG

Datum
23 februari 2017

Kenmerk
-

Onderwerp
NVvR-advies over de wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam

Geachte heer Blok,

Via Internetconsultatie.nl heeft de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR), de vereniging voor de leden van de rechterlijke macht, kennis genomen van het Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam.

Rechtspraak bij de tijd

Voor innovaties, kwaliteitsimpulsen en het aanscherpen van processen heeft de NVvR veel waardering. Rechtspraak moet bij de tijd blijven en altijd op zoek zijn naar passende innovaties en inhoudelijke kwaliteitsimpulsen. De ontwikkeling van een instituut als het beoogde NCC, kan passen binnen dit kader. De nu gekozen opzet, zoals blijkt uit het concept-wetsvoorstel, geeft het bestuur van de NVvR echter aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen, in de lijn van de reeds door de Wetenschappelijke Commissie gemaakte kritische noties.

Ongelijkheid

De NVvR heeft principiële bezwaren tegen het invoeren van kostendekkende griffierechten in het Nederlandse rechtsstelsel. Wanneer zaken door de Nederlandse rechter worden behandeld, dient dat volgens het reguliere griffierechtenstelsel te geschieden, zoals eerder verwoord in onze brief van 30 mei 2011. Indien er redenen zijn om daarvan af te wijken, moet hierover eerst een meer fundamenteel debat worden gevoerd, alsmede onderzoek worden gedaan.

De NVvR is geen tegenstander van het clusteren van kennis en deskundigheid door de rechtspraak ten behoeve van goede afdoening van zaken, zoals door de "natte kamer" in de rechtbank Rotterdam en de Ondernemingskamer van het Hof Amsterdam. In het geval van het NCC lijkt echter sprake van het creëren van een voorkeursbehandeling in onze rechtspraak, voor partijen die dat kunnen betalen.

Dergelijke ongelijkheid in de behandeling van partijen is schadelijk voor de fundamenten van onze rechtsstaat. Het bestuur gaat ervan uit dat dit niet de intentie van dit conceptwetsvoorstel is en vraagt hiervoor uw aandacht.

Ongelukkige timing

Het bestuur van de NVvR is van mening dat de oprichting van het NCC en NCCA op een bijzonder ongelukkig moment komt. De rechtspraak wordt momenteel al geconfronteerd met veel veranderingen. Het programma KEI vraagt bijvoorbeeld nog iedere dag om grote inspanningen van onze achterban. Daar bovenop komen de demografische ontwikkelingen in de samenleving, die ook van invloed zijn op samenstelling van de rechterlijke macht, in combinatie met de introductie van nieuwe professionele standaarden. Op basis van de laatst bekende cijfers concludeert het bestuur dat het tekort aan rechters zal oplopen tot 240 rechters in 2018, waarvoor in 2017 reeds in 170 vacatures zal moeten worden voorzien.

Het bestuur van de NVvR is van mening dat burgers en bedrijven, die geen gebruik willen of kunnen maken van het NCC en NCCA, geen schade mogen ondervinden door de oprichting van de beide nieuwe gerechten. De rechters voor het NCC en NCCA worden geworven uit de reguliere rechtspraak. Gelet op het hierboven toegelichte toekomstige tekort aan rechters is het de vraag of er voldoende mogelijkheden zijn om de hierdoor afnemende formatie van de 'gewone' handelskamers op te vangen. Dit zou betekenen dat deze burgers en bedrijven minder snel hun recht kunnen halen.

Dit te voorziene, ongewenste effect vraagt om een bestendige oplossing.

Engelse taal

Ter zake van de introductie van de Engelse taal in de rechtszaal, is het bestuur van de NVvR van mening dat, als het gebruik van andere talen in de rechtspraak procedureel goed wordt ingebed, in de gehele rechtspraak hiervan gebruik zou moeten kunnen worden gemaakt. Een dergelijke verbetering van de dienstverlening mag niet alleen mogelijk zijn voor hen die hiervoor kunnen betalen.

Een nadere bespreking van het conceptwetsvoorstel treft u aan in bijgevoegd advies van de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,

40

mw mr R.H.M. Jansen MPA
voorzitter

De Minister van Veiligheid en Justitie
Drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
14 februari 2017

Uw kenmerk
-

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies over de wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam

Geachte heer Blok,

Via Internetconsultatie.nl heeft de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) kennis genomen van het Conceptwetsvoorstel houdende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met het mogelijk maken van Engelstalige rechtspraak bij de internationale handelskamers van de rechtbank en het gerechtshof Amsterdam.

Over dit wetsvoorstel wil de NVvR, als vertegenwoordiger van de rechterlijke macht, graag adviseren, gelet op het belang van een goede rechtspleging.

Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking conceptwetsvoorstel

Het wetsvoorstel strekt er blijkens de memorie van toelichting toe om in complexe, internationale handelsgeschillen het procederen in de Engelse taal mogelijk te maken als partijen dit onderling uitdrukkelijk zijn overeengekomen. Het voorstel regelt daartoe dat een nieuwe, internationale handelskamer van de rechtbank Amsterdam en van het gerechtshof Amsterdam in dit soort geschillen in het Engels uitspraak kan doen. Deze internationale handelskamer van de rechtbank Amsterdam zal worden aangeduid als Netherlands Commercial Court (hierna: NCC) en de internationale handelskamer van het gerechtshof Amsterdam als Netherlands Commercial Court of Appeal (hierna: NCCA). Om de voorziening op het totale budget voor de rechtspraak kostenneutraal te kunnen aanbieden, geldt voor deze Engelstalige procedure bij de NCC en de NCA een verhoogd griffierecht.

Advies

Het wetsvoorstel geeft de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

NCC en NCCA

Ter zake van de op te richten internationale handelskamers NCC en NCCA vraagt de NVvR zich af of deze daadwerkelijk in een behoefte voorzien. Uiteindelijk is de procedure bij deze internationale handelskamers een procedure bij een overheidsrechter, die zal worden gevoerd volgens Nederlands burgerlijk procesrecht (BPR). Het is de vraag of deze vorm van rechtspraak voor partijen uit andere landen interessant is, zeker vanuit perspectief van de case law landen, in vergelijking waarmee ons rechtssysteem tamelijk rigide is. Het is waarschijnlijker dat internationale partijen de voorkeur geven aan arbitrage, omdat een arbitraal vonnis veel eenvoudiger te executeren is door internationale verdragen (in het bijzonder het Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken, New York, 1958) dan een vonnis van de rechtbank Amsterdam of een arrest van het gerechtshof Amsterdam. Daarnaast kan arbitrage geschieden op basis van geheimhouding en kunnen de arbiters door partijen zelf (mede) worden gekozen. Met deze voordelen moet de rechtspraak volgens de NVvR niet willen concurreren.

De NVvR verwacht overigens ook dat het feit dat eventuele prejudiciële vragen wel gesteld moeten worden in het Nederlands, afbreuk zal doen aan de gestelde aantrekkelijkheid van de NCC-procedure. Hetzelfde geldt voor procedurele verwickelingen als geschetst in de memorie van toelichting, zoals het feit dat bij tussenkomst in een NCC-procedure, of ingeval van meerdere belanghebbende(n) bij een rekestprocedure bij het NCC, de rechter moet beslissen of de tussenkomende partij of belanghebbende (ook) gehouden is aan de regels van het NCC. Dit leidt tot potentiële onzekerheid en maakt de procedure wellicht minder aantrekkelijk dan gesteld. Het lijkt verstandig hieraan aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Kostendekkende griffierechten

Ter zake van het voorstel de griffierechten voor de behandeling van zaken door het NCC en NCCA kostendekkend te maken, is de NVvR van mening dat hieraan grote bezwaren kleven. Op deze wijze ontstaat immers de situatie dat partijen, als men er maar voor betaalt, sneller hoogwaardige Engelstalige rechtspraak krijgen. Op deze wijze wordt marktwerking in de rechtspraak geïntroduceerd, met een voorkeursbehandeling voor partijen waarvoor klaarblijkelijk geld geen belemmering vormt om hun recht te halen. De NVvR is van mening dat dit indruist tegen de fundamentele waarden van de rechtspraak en de democratische rechtstaat.

Gevolgen voor doorstroom van zaken

De NVvR is daarnaast van mening dat de behandeling van zaken door het NCC en NCCA ten koste zal gaan van de termijn van behandeling van andere handelszaken, daar de beide nieuwe handelskamers zullen worden bemenst door rechters die nu zitting hebben in de gewone handelskamers. Deze gewone handelskamers zullen het werk derhalve met minder rechters moeten doen. Daarnaast zal de beloofde snellere behandeling van zaken door het NCC en NCCA betekenen dat aan deze zaken voorrang wordt gegeven boven de gewone

zaken, die daardoor onvermijdelijk langer blijven liggen. Aan deze genoemde gevolgen voor de doorstroom van zaken moet aandacht worden besteed in de memorie van toelichting.

Engelse taal

De in de memorie van toelichting opgenomen stelling, dat het aantrekken van grote internationale geschillen nodig is voor het op peil houden van de expertise, is volgens de NVvR geen steekhoudend argument voor de wenselijkheid van oprichting van het NCC. De rechterlijke macht beslist al veelvuldig - en niet alleen in Amsterdam - in grote internationale geschillen, waarbij de bijlagen bij de processtukken veelvuldig in de Engelse taal (dan wel een andere gebruikelijke vreemde taal) zijn opgesteld. Tijdens de zittingen wordt door partijen dikwijls Engels gesproken, omdat dit sneller gaat dan vertalen. Overigens leert de ervaring dat grotere partijen vaak zelf simultaanvertalers meenemen.

Ter zake van het schrijven van een vonnis in de Engelse taal door Nederlandse rechters is de NVvR van mening dat dit uiterst ongewenst is. Bepaalde (juridische) woorden/concepten hebben in de diverse Engelstalige gebiedsdelen een verschillende betekenis. Grote kennis van de verschillende Engelstalige rechtsculturen is dus vereist. De NVvR is daarom van mening dat het authentieke vonnis altijd in het Nederlands dient te worden geschreven, waarna partijen kunnen kiezen voor een, al dan niet door het gerecht gefaciliteerde, vertaling in het Engels op eigen verantwoordelijkheid. Deze werkwijze sluit overigens aan bij de nu geldende praktijk. Dit ware aan te passen in het wetsvoorstel.

Ten slotte

Eerder dan aan de voorgestelde Engelstalige rechtsgang voor vermogende ondernemingen, bestaat er volgens de NVvR behoefte aan de mogelijkheid voor personen die de Nederlandse taal niet (voldoende) machtig zijn en die zelf niet in staat zijn een tolk te bekostigen - dit ter beoordeling van de rechter -, om ter terechtzitting in een andere taal te procederen, voor zover het betreft een taal die volgens de Hoge Raad de civiele rechter dient te beheersen¹ (te weten Frans, Engels en Duits). De behoefte daaraan bestaat met name in kantonzaken, omdat daar zonder rechtsbijstand kan worden geprocedeerd. Een dergelijke mogelijkheid sluit aan bij de kantonpraktijk, waarin veelvuldig sprake is van partijen die geen Nederlands spreken en graag zelf (in het Engels, Frans of Duits) hun zegje zouden willen doen en die geen tolk kunnen betalen. Aldus zou worden voorzien in een behoefte.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

i/o

A.V. van den Berg
voorzitter a.i.

---

¹ zie HR 15 januari 2015, ECLI:NL:HR:2016:65

